

Kratko o posebnoj srednjoj školi 2013

Programi posebne srednje škole

Posebna srednja škola se sačinjava od državnih i individualnih programa.

Državni programi su

Program za administraciju, trgovinu o rukovanje sa robom

Učenicima se daju osnovna znanja o administraciji, trgovini i rukovanju sa robom. . Obrazovanje priprema učenike da bi radili sa n.pr. jednostavnijim administrativnim radnim zadacima, praktičnim marketingom i jednostavnijom dokumentacijom. U toku obrazovanja učenici će također razvijati jedan uslužno orijentiran pristup i sposobnost da komuniciraju i uzajamno djeluju sa kupcima.

Program za estetske djelatnosti

Učenicima se daju osnovna znanja o estetskim djelatnostima i izražajnim oblicima. Na programu učenicima se daje mogućnost da probaju komunicirati sa slikama, tekstom i zvucima. Obrazovanje na programu nema neko izrazito stručno usmjeravanje ali treba voditi do toga da učenik bude u stanju da učestvuje u raznim umjetničkim projektima i da nastavi školovanje ili da radi u estetskom području. Znanja mogu isto tako biti korisna u predškolskoj djelatnosti i u raznim djelatnostima slobodnog vremena za djecu.

Program za objekte, zemljišne građevine i građevinarstvo

Učenicima se daju osnovna znanja o objektima i građevinarstvu. Obrazovanje priprema učenike da bi n.pr. mogli raditi sa popravkama i izdržavanjem objekata ili zemljišnim radovima i izdržavanjem parkovnih sredina.

Program za zbrinjavanje vozila i rukovanje sa robom

Učenicima se daju osnovna znanja o zbrinjavanju vozila i rukovanju sa robom. Obrazovanje priprema učenike da bi n.pr. mogli popraviti vozila i mašine, prati i rekondicionirati auta ili voziti vozila za transport u lokalima. U toku obrazovanja učenici će također razvijati jedan uslužno orijentiran pristup i sposobnost da komuniciraju i uzajamno djeluju sa kupcima.

Program za zanatstvo i proizvodnju

Učenicima se daju osnovna znanja o historiji zanatstva, tehnologiji zanatstva i proizvodnji. U toku obrazovanja učenici uče da se isto tako barataju alatima i metodama proizvodnje i da razviju znanja o materialima koji se upotrebljavaju u stručnim područjima programa.

Program za hoteljerstvo, restorane i pekarstvo

Učenicima se daju osnovna znanja o hoteljerstvu, restoranima i pekarstvu. Obrazovanje priprema učenike da bi mogli raditi sa n.pr. pekarskom i slastičarnom robom, sa prehrambenom higijenom, postavljanjem stolova, gotvenjem hrane i hotelskim servisom. U toku obrazovanja učenici će također razvijati jedan uslužno orijentiran pristup i sposobnost da komuniciraju i uzajamno djeluju sa kupcima.

Program za zdravlje, njegu i zbrinjavanje

Učenicima se daju osnovna znanja o uslugama i zbrinjavanju u sektoru slobodnog vremena i zdravstvene zaštite. Obrazovanje priprema učenike da bi mogli raditi sa n.pr. hranom i zdravljem, sa radovima zbrinjavanja i njege. U toku obrazovanja učenici će također razvijati jedan uslužno orijentiran pristup i sposobnost da komuniciraju i uzajamno djeluju sa drugim ljudima.

Program za društvo, prirodu i jezike

Program daje obrazovanje učenicima prije svega u područjima društvenih nauka i jezika. Osim toga postoji mogućnost za produbljavanja ili za proširenje znanja o medijima i životnoj sredini.

Program za šumarstvo, zemljišta i životinje

Učenicima se daju osnovna znanja o prirodi, životnoj sredini i tehnologiji korišćenja prirode. Obrazovanje priprema učenike da bi radili sa n.pr. zemljišnim i vanjskim životnim sredinama, biljkama, biljnim sredinama i životinjama. U toku obrazovanja učenici će također razvijati jedan uslužno orijentiran pristup i sposobnost da komuniciraju i uzajamno djeluju sa drugim ljudima.

Skala ocjenjivanja

Na državnim programima se daju ocjene za svaki završeni kurs. Ko je završio sa uspjehom dobiva ocjenu E, D, C, B ili A. Najveća ocjena je A i najniža je E.

Ako nisu ispunjeni uslovi za ocjenu E, tada se ne daje nikakva ocjena.

Završni rad posebne srednje škole pokazuje dali je učenik u stanju obaviti obične radne zadatke

Svi učenici na državnim programima obavljaju po jedan završni rad posebne srednje škole (gymnasiesärskolearbete). Rad treba da se poklapa sa programskim ciljevima i obrazovanjem učenika.

Završni rad posebne srednje škole treba pokazati dali su učenici u stanju obaviti obične radne zadatke u određenom stručnom području. Zbog toga završni rad posebne srednje škole se obavlja na kraju obrazovanja.

Nastavnik procjenjuje završni rad posebne srednje škole i odlučuje da li ze završen s uspjehom ili ne. Uspješno obavljen završni rad dobiva ocjenu E. Ukoliko učenik nije dostigao ciljeve nastavnik neće staviti ocjenu.

Obrazovanje na radnom mjestu

Obrazovanje smješteno na radnom mjestu (arbetsplatsförlagt lärande - APL) znači da učenici uče na radnom mjestu van škole. Učenik na APL-u stiče stručna znanja, upućuje se u stručnoj kulturi i uključuje se u zajedništvo radnog mjesta. Zbog toga je obrazovanje smješteno na radnom mjestu jedan centralan dio obrazovanja na svim državnim programima. Svi učenici na državnim programima trebaju biti na radnim mjestima najmanje 22 nedjelja.

Šegrtsko obrazovanje

Na državnim programima postoji mogućnost šegrtskog obrazovanja. Tada je učenik smješten na jednom radnom mjestu ili više njih najmanje u toku polovine obrazovanja. Šegrtsko obrazovanje je istovrijedno sa odgovarajućim obrazovanjem u školskim lokalima.

Individualni programi

Učenici koji nisu u stanju da učestvuju u nekom državnom programu trebaju ići na individualnom programu. Individualni programi se sačinjavaju od ovih predmetnih područja (ämnesområden):

- estetska djelatnost
- domaćinstvo i potrošačko znanje
- fizičko i zdravstveno vaspitanje
- priroda i sredina
- pojedinac i društvo
- jezik i komunikacija.

Osim toga učenik može da ima praksu ako je to dobro za učenika.

Jedno predmetno područje može da se sačinjava od više od jednog predmeta. Za svako predmetno područje postoji jedan plan predmetnog područja (ämnesområdesplan). On opisuje namjeru sa nastavom i ciljeve o tome šta trebaju učenici da nauče.

Umjesto ocjena nastavnik vrši procjene i vrednovanja znanja učenika na osnovu uslova za osnovna znanja i za produbljena znanja. Na taj način nastavnik može da prilagodi uslove mogućnostima svakog učenika.

Na individualnom programu se mogu kombinirati predmeti državnih programa i predmetnih područja. Direktor škole odlučuje šta se može kombinirati.

Po jedan nastavni plan za svaki učenik

Svi učenici u posebnoj srednjoj školi imaju po jedan vlastiti nastavni plan. U njemu ima podataka o

- programu na kojem učenik ide
- kursevima ili predmetnim područjima koje učenik treba da prati
- tome da li je program potpun, redukovan ili proširen
- kursevima koji ulaze u potpuni program
- kursevima koji se nalaze van potpunog programa
- kursevima od kojih se sačinjava potpuni program i kursevima koji su odstranjeni.

Uvodni program srednje škole (IM)

Učenici koji su završili posebnu osnovnu školu mogu da nastave obrazovanje na nekom od uvodnih programa, stručna introdukcija, individualna alternativa i jezička introdukcija. Uvodni programi trebaju stvoriti nove mogućnosti za učenike bez kvalifikacije.

Stručna introdukcija

Stručna introdukcija je za zve mlade koji nemaju dovoljne ocjene da bi se kvalifikovali za neki stručni program. Učenicima se daje stručno usmjereno obrazovanje koje olakšava njima da se uključe u radnom tržištu ili koji vode do obrazovanja na nekom stručnom programu.

Individualna alternativa

Individualna alternativa priprema učenike za neko drugo obrazovanje ili za radno tržište. Obrazovanje se oblikuje po svakom učeniku i obraća se mladima koji nisu kvalifikovani za neki državni stručni program.

Jezička introdukcija

Jezička introdukcija je jedno obrazovanje gdje ima mnogo nastave Švedskog jezika za mlade koji su skoro došli u Švedskoj. Nakon jezičke introdukcije učenici mogu da nastave nadalje na drugom obrazovanju, na primjer na nekom drugom uvodnom programu.

ISBN: 978-91-87115-93-6
Foto: Michael McLain

Skolverket